

LA BANDERA CATALANA.

SETMANARI CATALÀ IL·LUSTRAT.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

En Barcelona portat a domicili. . . 4 ris. trimestre
Fora de Barcelona enviat. 6 » »
Número sol. 2 cuartos.
Número atrassat. 4 »

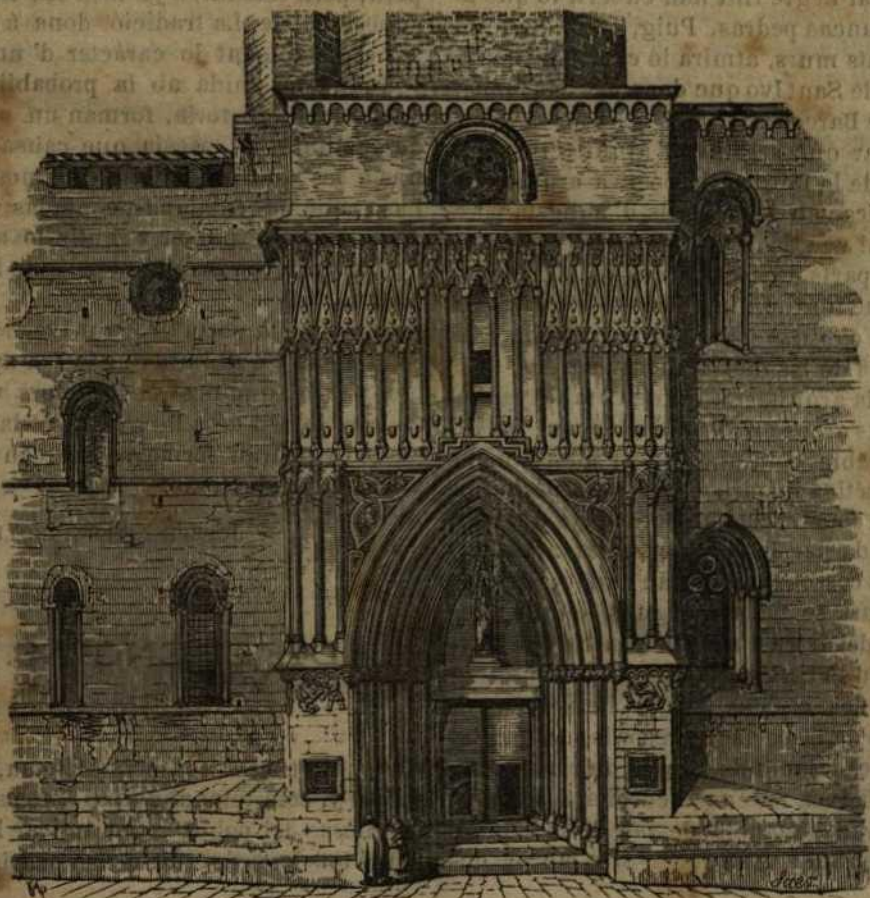
Los suscriptores de fora de Barcelona deurán enviar lo import de las suscripciones en sellos de franqueo.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

Carrer de Monjuich del Bisbe, núm. 3, baixos.

La correspondencia al igual que 'ls periódics de cambi s' dirigiran al passatge de Colón, número 3, primer pis.

Las cartas que no s' hajan rebut lo dijous al mati no seran contestadas fins la setmana s'güent.

La Porta de Sant Ivo en la Seu de Barcelona.

SUMARI.

La Porta de Sant Ivo en la Seu de Barcelona; per *Joseph Fiter é Inglés*. — Diferencias; per *Felipe de Saleta*. — Sobre una carta: Remitit de *Francesch Ubach y Vinjeta*. — Poesias: Sota d' un arbre; per *F. Amat*. — Despit; per *Joseph A. Ponsich*. — Varietats: Novas, Inconsequencias, Problema, Xarada y Geroglifici. — Correspondencia.

LA PORTA DE SANT IVO EN LA SEU DE BARCELONA.

Es lo carrer dels Comptes de Barcelona, un d' aquells, qual particular fesomia 'ns remonta á molt llunyana época; quan se contemplan los ennegrits murs qu' aquest carrer forman; nostre esperit se transporta á la etat mitjana, y no 's pot menos que venerar lo testimoni viu dels temps que ab aytal negre tint han cubert, lo que foren blancas pedras. Puig, entre aquestos venerats murs, atmira lo curiós la bonica porta de Sant Ivo que dona pas á la famosa Seu de Barcelona.

Encar que seguint l' arquitectura general de la fábrika, la poética arquitectura gótica, en los detalls d' aquesta porta no s' hi veu la delicadesa desplegada en altres parts de nostra Seu, no volent aixó dir, que no tinguia, com te un característich conjunt que fa de la porta de Sant Ivo una de las mes bonicas páginas de la Historia arquitectónica de Catalunya. Los delicats archs en degradació, com las innumerables columnas que l' adornan donan poética inspiració á nostra pensa; sa ardida construcció no pot menys qu' esser admirada per lo mes consumat artista, y 'ls tres cossos que forman la fatxada; son si á part se deixan alguns detalls, una prova del fi gust arquitectónich que reynaba en la etat mitjana.

Las dos lápidas que 's lleixeixen als costats de la porta 'ns recordan la fundació y acabament de la obra de nostre Seu.

Los baixos relleus esculpits dessobre y á no gran distancia de las ditas lápidas representan á un guerrer lluytant y do-

nant mort á un espantós drach. Qui hi veu en ell á N' En Soler Vilardell que las tradicions de nostra terra posan com al matador d' un drach, qu' assolaba tota Catalunya. Altres creuen que lo cavaller es un de nostres antichs comptes als qui s' atribueixen també fassanyas per l' istil de la que vos hi contat. Mes jo m' inclino á creurer qu' aquellas esculturas no son mes qu' un de tants simbolismes alashoras tan en boga «*La Iglesia Católica triunfante dels Alarbs.*»

He dit qu' en aquesta porta es d' admirar sa ardida construcció y en efecte quí no admirará véurer carregar ab tanta llaugeresa dessobre d' un arch la pesada massa que forma una de las dos torres de nostra Seu?

No parlaré aqui de las molts anécdotas sempre bonicas, sempre curiosas que sobre la construcció de la torre que carrega en la porta de Sant Ivo corran en boca de nostres avis. Lo temps es curt y lo espay petit, pera estendre ja mes los límits d' aquest article. La tradició dona á conèixer esencialment lo carácter d' un poble y quant va unida ab la probabilitat ja que no ab la historia, forman un conjunt de realitat y de poesia que causa efecte fins á los que no senten com nosaltres. Las tradicions catalanas, contadas voltant de la llar, fan naixer y sentir lo amor á nostra terra, en los pits dels que las escoltan.

En suma, la porta de Sant Ivo, reuneix condicions y qualitats que la fan apreciable, y crech que nostres llegidors veurán ab gust lo ben detallat grabat de la página 105 y podran formarse cárrech aproximadament de sas bellesas.

JOSEPH FITER É INGLÉS.

DIFERENCIAS.

Per molts camins se vá á Roma, diu lo refrán y, com totas aqueixas sintessis maravellosas del poble, 's pot aplicar lo present á tots los ordres de ideas y sentiments.

Ell, com tots, té sa exacta aplicació en los sentits polítich, moral, filosoph, físich y literari. Mes també, com tots, té sa contraposició, sa antitèssis, venint á demostrar ab la lógica dels fets y de la realitat que en aquet món tòt manifesta, al ménos, dos cantons oposats; venint á probar que la vida no es altre cosa que la lluyta constant de dos principis que emplean son etern moviment en contrarrestarse mútuament.

Es cert que, en tots terrenos, per molts camins se vá á Roma; es cert que per' arribar á un sol fi, sia polítich, sia moral, sia filosoph, sia físich, sia literari, 's pot disposar de molts medis y de moltes vies; pero tampoch se pot posar en tela de judici que mentres, segons las circumstancias, un camí ó un medi nos portará segurs y ab completa tranquil·litat cap á nostre objecte, 'ls altres que també tindrem á la nostra disposició no servirán sino pera feros afadigar y perdre temps, donant voltas y més voltas. No obstant, atengas, bé que ja he apuntat que la eleció dels medis ó del camí deu obeir á las circumstancias que regnen en la esfera de las nostras accions.

Donch bé; decendim aqueix principi, podem dir físich, al nostre terreno literari. Estich cert que, en lo fondo de nostre cor, tot los verdaders catalanistas, tots los catalanistas de bona fé, tots los que, al formar part d' aqueix moviment general d' ideas y sentiments que se 'n vol dir renaixement, lluny de ser' hi conduits pel móvil d' un lucro ni de cap gloria purament personal, desitxém tan sòls la llegítima y necessaria representació de las més justas manifestacions de las glorias, dels interessos, de la vida real de la nostra terra: desitxém arribar al mateix noble fi, al fi de aqueixa representació general, al fi de que, en tot lo que sia posible sense perjudici de tercer, tingui la nostra província vida propia, la vida de las nostras tradicions, de las nostras costums, de las nostras lleys, de nostre caràcter peculiar, del nostre especial llenguatge, y en una paraula, de tot lo essencial que, sense coartar la vida de los demés, constitueix nostra manera de viure y de sentir. Y no obstant, ab tot y ser un mateix lo nostre elevat de-

sitx, no 's pot negar que aném per diversos camins. 'L uns, per tenir massa ilusions, passen per tot; altres, sense cap ilusió, acompanyats sempre de la rutina, creyent tal volta que las societats deixan de progresar y desarrollarse com son mesquí cervell, no volen donar un sol pas creyent que ja 's troban en lo pinàcul tan desitxat; altres, en son afany de presentar novedats, judicantlas probas del seu ingeni y de sas facultats, passen per camins ja esborrats de tan vells, perdentse en mitx de tristas confusions y ridiculisantlos ab sos mateixos efectes. ¡Ah si! Olvidant la majoria dels catalanistas lo verdader objecte dels nostres esforços: olvidant per complet que aqueix moviment no tè únicament sa incubació en lo cor dels sabis sino que aqueixos l' han sentida bullir latent en los pobles y l' han reconeguda després en totas sas manifestacions, s' han cregut en lo dret d' abandonar los interessos d' aqueix mateix poble, y, sense pulsar sos desitxos, sense graduar sas facultats, sense examinar son esperit, s' han format una mena d' expressió que may ha sigut ni pot ser la real y verdadera expressió del únich renaixement literari.

Lo mal de molts catalanistas es la sobra de vanitat y la falta de coneixements. En sa ignorant orgull s' han cregut qu' ells y únicament ells son los promovedors, los creadors de aquet renaixement natural y necessari, no volent convenir may en que, ben lluny de ser semblant cosa, no son més que la expressió, y encara bastant inexacta, dels principis que s' está regirant en la conciencia dels pobles. Y en aixó està tot lo mal y la causa de la diversitat dels nostres camins: en lloch d' arrencar la seua expressió del poble, arrenca de sa propia é individual conciencia, y per compte de ser representants d' una causa, no son més que representants dels seus exclusivistas capritxos, de sa individual vanitat. Aixó y, únicament aixó, explica perfectament com es que un catalanista, després d' haber escrit quatre mots estranys que ningú enten ab una combinació infernal que may ha sigut organissació del llenguatge catalá, se queda tan satisfet y tan plé de vanitosa gloria;

sense pensar que 'l poble, 'l verdader cor d' aqueix renaixement, lluny de veures representat son caràcter y esperit en semblants expresions, las desprecia ó las ridiculisa de la manera que li es possible.

Si en bon' hora tots los verdaders catalanistas, tots los que tenim un mateix fi, tinguessen un mateix punt de partida, de segú que no aniriam pas per diversos camins, de segú que no 'ns deixariam sorprendre per quatre *ratas sabias* que en son prurit de figurar, han entrat en las nostres filas nó per espontàneas aspiracions en defensarlas, sino per especuladoras miras, despres de reconeixre que en atres filas passarian desaparcebuts per la sencilla rahó de que no 's podrian aprofitar de las deoilitats que hi ha en las nostras, debilitats propias de la nostre inesperienza y del estat especial del desarrollo del nostre moviment literari.

F. DE SALETA P. CRUIXENT.

SOBRE UNA CARTA.

A pesar de ser de la incumbencia de esta direcció denegar la petició del actual digne President de «La Jove Catalunya», per la sencilla rahó de que sa carta está redactada ab retclas que no caben en los nostres plans, la publiquem á continuació, nó en calitat de document literari, sino com á protesta d' una idea ó de un fet, de la mateixa manera que publicariam original, pel mateix motiu, qualsevol remittit escrit en qualsevol llengualje, á ménos que, atanyent á la redacció de aquest periòdich, considerèssim oportú traduirlo convenientment á fi y efecte de posarlo al alcans de la majoria de nostres lectors, com nos creyém en lo dret de fer' ho ab remittits semblants al següent, tota vegada que 'ls considerém redactats en un llen-

gualje que no es lo llengualje que dintre la nostra época y dintre 'l nostre poble, pot ser tan castis com certa manera de parlar que 'n diuhen clásica perque s' aparta del sentit comú.

Fem aquesta observació perque la creyém necessaria al devant de la carta del Sr. Ubach y Vinyeta que á continuació publiquem:

Sr. Director de LA BANDERA CATALANA.

Molt Sr. meu: en lo n.º 12 del setmanari de sa digna direcció, he vist l' article «Sobran Poetas» firmat per J. P. Seguer y que en ell entre altres coses se permet dir lo firmant; que la corrompuda influencia dels Jochs Florals s' ha enfiltrat en la Jove Catalunya, fent que no cápiga en ella la fracció que per ser mes catalanista se li diu *aransada*, quedant en lo poder la sombra dels Jochs Florals representada per uns quants *agrahits* baix la direcció indirecta de un bon *mestre* qual manyosa conducta etc. etc.

Com de deixar sens contestació lo que acabo de transcriure, podria algú pendre per cert, dech contestar al Sr. J. P. Seguer, que si 's prengué la molestia d' enterarse mellor de lo que passa en la societat que tinch l' honra de presidir, segurament no hauria pecat de lleuger com ha fet ara. Totes les escoles, totes les fraccions catalanistes están representades dintre la Jove Catalunya, y cap tendencia de fora d' ella influeix ni influirá may en la seua marxa, mentres no 'n vulla la majoria dels seus socis, majoria que fins al present ha tinguda independència á bastament per á fer tot lo contrari de lo que l' articulista suposa.

Referent á les paraules qu' en l' article, tan hábil com ignocentment, venen subrallades, res cal dir, perqué son apreciacions individuals, y en açó cada qual pot tirar per allà 'hont vulla.

Públichs y ben públichs son tots los actes de la Jove Catalunya, pera que ningú puga duptar may que baix cap influencia

individual de fora ni dins la societat, hagués jo acceptat ni desempenyat un sol dia, lo càrrech de que estich investit en la mateixa.

Donantli anticipades gracies per la publicació d'aquestes curtes ratlles, tinch lo gust de oferirme de V. A. S. S.

O. S. M. B.

F. UBACH Y VINYETA.

Barcelona 7 Abril 1875.

POESÍAS.

SOTA D' UN ARBRE.

Sòta d'èll vaig declarar-te
l'amor que bullia en mí:
tú en sas brancas vas fixarte
y, volent de mí apartarte,....
no sabias com fugí.

Sòta d'èll, nina, s'uniren
nostres cors eternament.
Crech que de goig s'extremiren
fins las fullas que sentiren
aquell màgich jurament.

Sí l'arbre 's morís un dia,
¿sabs que 'n feria amor meu?
'N feria, hermosa mia,....
no 't vull dir lo que 'n feria
que pot sè 't sabria greu.

¡Ah sí! qu'encara que, nina,
un bressol se 'n pot fè ab sort,
massa que 'l meu cap atina
que ab sa fusta peregrina
tambè 's fan caixas de mort.

F. AMAT.

DESPIT.

LLETRA D' UNA MELOPEA, QUINA MÚSICA COMPON-
GUÉ EN MODEST VIDAL.)

Te 'n rius, nineta,

perque ab fé pura
molt temps, perjura,
t'amá mon cor:
si m'enganyabas,
á tú 't mentias,
puix així omplías
mon cor d'amor.

Jo en tú xuclaba,
nina, l'essència
d'una existència
com la del cel;
y may la planta
burla á l'abella
si aquesta d'ella
xucla la mel.

De tos bells llabis,
que ab goig me reyan,
mos llabis treyan
encís diví;
y de tas galdas,
rojas tornantse,
flors d'esperansa
vaig recullí.

Tos ulls, mòns màgichs
m'iluminaren
y en cel tornaren
l'esperit meu;
y ta tendresa
tan m'inspiraba
que fins pensaba
sè un altre Deu.

Mes ta inelemeincia
me demostrares,
y 'm retirares
tos folls encants:
Jo ab lo goig quedo
de tanta gloria;
tú..... ab la memoria
de temps brillants.

Jo, d'altre nina
buscant ternura,
irè ab dolsura
libant l'amor;
y tú, quan vinga
pobre altre abella,
tindrás per'ella
sóls trist recort.

Si ab tas miradas,
vols darli vida;
y la convida
ton bès d' encís;
y hasta ta cara
rosas li ostenta
y 'l cor li inventa
bell paradís;

En tas miradas,
pot sè en cada una,
sombra importuna
veuria ab pò;
y hasta al besarte
ab alegria,
rastre beuria
d' altre pató;

Y hasta en tas galas,
al buscar rosas,
rosas desclosas
veuria ja;
y al demanarte
del cor ternura,
l' engany, perjura,
veuria clá.

Y aixís, hermosa
d' enveja plena,
mirant ab pena
gastar ton cor,
veurias fòndres
tota esperansa
y ab greu recansa
perdre l' amor.

Y mentres, pobre,
tú 't planyirías
y pensarias
ab ton engany,
Jo fixaria
tota una gloria
en altre historia
ab nou afany.

1872.

JOSEPH A. PONSICH.

VARIETATS.

INCONSECUENCIAS.

Eran duas senyoras.

—Quí, la meua filla—deya una de ellas á l' altre—may s' ha separat del meu costat. Deu me 'n guart. Si ab toty 'l meu cuydado, si ab tot y fer sempre uns ulls com unas tronjas, tinch mès por que goig... ¿cóm vol que la deixa anar ni ab la cambra may?

—Jo li aprobo—li costestaba l' altre ab certa ironia. (S' ha d' advertir que aqueixa no tenia fillas.)—Pero ¿no veu que ara la llibertat ho contamina tot? ¿no veu que 'l desitx d' independencia 's regira hasta en lo cor de las donas (encara que si havém de confessar la vritat, segons nos ho demostra 'l fet de la poma en lo parais, la dona sigué la primera que 's volgué emancipar). Ab l' exemple dels Estats-Units que diu que las senyoretas van sòlas fins ab los jòves desconeguts...

—¡Oh! aixó es immoral; indecent. Los dels Estats-Units son uns locos—interrompia la primera senyora...

—Y vosté creu que es immoral, indecent y digne de boixos anar sòlas las senyoretas ab joves desconeguts?

—Sí, senyora, molt.

—Y ¿qué 'n diria de una senyoreta si aquí, en aquest país 's deixés agafar las mans pel primer home que 's presentés, y permetés abressarla y separarla dels ulls dels seus papás, poguent parlar ab tota llibertat de tot lo que li parla á semblant parella...

—Oh diria que pareguts actes probarian que la societat está corrompuda de tal manera que 's troba á la vora del abisme: diria que jo, usant dels drets de mare que tinch, separaria á la meua filla d' aqueixa depravació, educántmela segons creyès oportú...

—Bè: y ¿qué diria de una mamá que, sabent lo fragil que es la naturalesa humana y las tendencias dels dos sexes, per-

metès passar llargues estones á un jove, que sab que no s'hi casará, al costat de la seva filla?

—Francament, creuria qu'aqueixa marmá es bastant lleugera y hasta imprudenta, per que per més confiança que inspiiri un home, per més que se'l crega incapas de faltar, massa ensenya l'esperiencia que molt sovint la passió enagena la voluntat y...

—Donchs bè, amiga meva: ara jo li agraïria que, posantse las mans al cor, medités una estona sobre 'ls actes de la seva filla...

—Vosté m'agravia en suposar...

—Jo no suposo res, senyora. Jo no més, fixantme en que tothom es hó pera veure una palla en l'ull dels altres sense véures una viga en lo seu, li prego que 's posi sobre si y reflexioni.

¿Ahont es la seva filla?

—Se está allà radera ab lo seu cosí acabantse de arreglar lo cap per anar al ball...

—¡Ah!—esclama la senyora que no té cap filla—mediti, mediti amiga meva, sobre lo que passa en lo ball y lo que 's permet ab un cosí y... jo que puch veur-ho ab imparcialitat, li prometo que li semblará impossible, perque vosté haurá de reconèixese lo més *inconsequent del món*.

—¡Un ball y un cosí! Pensi ab alló de poder agafar las mans de una senyoreta un jove qualsevol, y abraçarla y tenir llibertat de parlarli de lo que li passi pel cap sense l'intervenció dels pares, y pensi també ab alló de poderse estar sola una senyoreta ab un jove que no s'hi casará, y... y veurá, ab la cara plena de vergonya lo que 's ¡un ball y un cosí!

NOVAS.

Habem rebut un periódich catalá, titulat «*L'entreteniment*», eco de la societat *Reunió familiar*, á qui dem las gracias per la seva atenció.

Molt nos plau que dita Societat propa-

gui de tal manera l'amor á las lletras catalanas, felicitant á dita societat per las manifestacions de son catalanisme.

Lo nostre apreciat cólega *El Cronicon Ilerdense* que ab tanta aceptació veu la llum pública en Lleyda, anuncia en lo seu últim número que en avant se publicará semanalment.

Habem rebut impresa una molt ben escrita memoria, la cual esplica lo projecte del monument per commemorar las glorias d'Espanya en la guerra d'África qu' porta per lema *Grecia y Roma*, y qu'ha sigut presentada en lo Certámen obert per nostre Municipi.

Se han acostat á nostra Redacció alguns aspirants al títol de professors mercantils, queixanse de que no habent tingut en compte los drets per ells adquirits, se han tancat las cátedras que per dita carrera costejaba la Exma. Diputació.

Moguts per la importancia d'aquest assumpto pensém ocuparnos d'ell en algun de nostres pròxims números.

Se han estrenat ab molt bon éxit en lo Teatro del Odeon dúgas comedias, originals de nostre il·lustrat amic Joaquim Riera y Bertran, titulada, *Lo senyor batlle* l'una y *Bernat Pescaire* l'altre.

Copiém d'un dels periódichs locals la següent nova:

«D. Joan Buxareu, propietari del terreno qu'ocupaban l'antigua iglesia y convent del Carme, ha donat á la Comisió de monuments històrichs y artístich de aquesta provincia los objectes d'interés artístich ó arqueològich procedents del enderrocamment d'aquells edificis, que havia anat recullint y reunint cuidadosament. Ahir eran trasladats desd'aquell terreno á la capella de Santa Agueda qu'ocupa la Comisió, los mentats objectes, que tenen un verdader interés pera l'estudi del art y desa historia en nostra patria, y que fan per lo mateix mereixedora d'entusiastas el·logis la generosa cesió del senyor Buxareu. Entre 'ls fragments recollits figuren una

clave de molt bon temps, restos d' una altre en que 's veia la coronació de la Santíssima Verge y de la que 's conservan encara dos caps d' exel·lent estil, varias penes, capitells y trossos d' armacions, alguns interessants escuts, rajolas de diferents èpocas, tassas y plats de llosa vidriada, curiosos exemplars pera lo estudi de la ceràmica catalana, que contan bastants anys y dehurien haver sigut d' us del convent y finalment una colecció de jerreria comun que conte jerras y cantis de diverses formas.»

Al fer públich lo acte de desprendiment y amor al art que ha mostrat lo Sr. Buxareu no podem menys que felicitarlo de tot cor, y dessitjar que tingua foras imitadors. Ne s' haurien aixis perdut, los restos de monuments tant preciosos, com ha succehit, en aquestos últims anys.

Passanija de quatrecentas las composicions rebudas en la Secretaria del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona.

Solucions al número passat.

A LA XARADA.

Co-tor-ra.

AL PROBLEMA.

Sis quaranta cinch avos.

AL GEROGLÍFICH.

Com més rics més deutes.

PROBLEMA.

Un matemàtic volia cullir una taronja d' un hort. Lo pagés que 'l guardava diu: entreu á collir-la pero al sortir heu de dar-men la meytat, més mitja, de las que porteu. Aquell hi entra y en trova un altre que li demana 'l mateix, més endins un altre y últimament un quart. Haventli tots fet la mateixa proposició quantas taronjas deu cullir pera quedarse sol-sament ab una?

XARADA.

—Ell ha guanyat.

—Jo hu tres.

—Cuyta dons y donam sort.

—Jo vaig ab tu.

Si no 'n saps!

—Vols que tiri?...

—Cap á dos.

Que farem bosa completa.

—Vols un trumfo?

—¡Tres!

—Y dons?

Vaija deixa está las cartas.

PERE BOTER.

GEROGLÍFICH.

Aquí	Lo pa
Allá	Lo pa
Mes enllá	Lo pa

MANUEL CABANYES.

(Las soluciones en lo próximo número.)

CORRESPONDENCIA DE LA «BANDERA CATALANA.»

Pere Boter: S' aprofitarán casi todas las sevas xaradas. ¿Veu com s' erra?—S. Vintró Casallachs: Si bé tenim molt ocupada la secció històrica, lo seu article cabrà en algun número.—M. Coll Nadal: Lo seu Sonet té un bon pensament, pero decau.—Joseph Ventura y Alsina: Massa vulgar. Envihi altra cosa.—Frederich Alohar: Li preguem se deixi veure per la Redacció.—S. M. M: Nos sembla que lo seu no ho es.—N. de Reus: Massa facil.—S. B: No vol dir materialment qu' una poesia curta s' allargui afaginthi alguns versos. Es que lo pensament acabat desde un principi, no pot desarrollarse en tant curt espay.—J. F. y S. V.: No podem complaurels pero segueixin afavorintnos.—G. Castellort: Te molta disposició per aquet género. Cultivil ab mes estudi.—Rafel Senties: Es molt sabut lo que vosté envia; per altra part no diu res nou, ja que repeteix alguna fábula que com á tal citan alguns del més apreciables historiadors de nostra terra.—E. M y V: Sentim moltissim no poder publicar cap de sos travalls. Veuriam ab gust que n' enviés algun.—Fracisquet B.: No 'l cegui lo desitg de publicar. Sempre hi será á temps si escriu menos y estudia més.—F. Godo: Be per lo seu.—Sebastiá Colom: Lo que remet es molt curiós. Segueixi afavorintnos.—Francesch Llenas: Lo complaurem.—Pere Aguilera Solsona: Veurem.—Enrich X.: Bon pensament, pero la versificació molt fluixa.

Estampa de la Renaxensa, Montjuich del bisbe, 8.